

שיחות הר"ן קט"ז

אחד היה מדבר עמו והיה משבח את איש אחד שמתנהג ביושר ואמר עליו בלשון אשכנז שהאיש הזה הוא ארינמליך (אדם ישר) ענה הוא זכרונו לברכה ואמר: שעל איש ישראלי אין שייך לומר ארינמליך כי אומות העולם יש להם הנהגות נימוסיות מה שהשכל והיושר מחייב, שזה נקרא ארינמליך אבל ישראל עם קדוש אפילו אלו המצוות שהם מצד דרך ארץ מה שהיושר והשכל מחייב אפילו אלו המצוות אין עושין מחמת דרך ארץ מצד חיוב השכל והיושר, רק מגזרת המלך הבורא יתברך שמו שצוה עלינו בתורתו לעשות כך.

וזה שאמר דוד המלך, עליו השלום (תהלים קיט – לב): "דרך מצוותיך ארוץ" הינו שאפילו המצוות וההנהגות שנקראים דרך דחינו שהם מדרך הארץ שמצד הדרך ארץ והיושר מחייבים להתנהג כך, כגון לבלי לגזול את חברו וכיוצא בזה ואמר דוד המלך ע"ה שאפילו אלו המצוות שהם בחינת דרך כנ"ל – "מצוותיך ארוץ" היינו שאינם מקיים מצד דרך ארץ, כי – אם מחמת מצוות התורה הקדושה וזהו "דרך מצוותיך ארוץ" שאפילו המצוות שהם בחינת דרך שהם מצד דרך ארץ וכו' כנ"ל אף – על – פי – כן "מצוותיך ארוץ" שאינם מקיימם חס ושלום, מצד נמוסיות ודרך ארץ כי אם "מצוותיך ארוץ" שאינם רץ לקיים מצוותיך שגזרת עלינו בתורה ועל – כן אמרו רז"ל (יבמות פא): "ישראל קרויים אדם ואין העכו"ם קרויים אדם" כי אד"ם הוא ראשי – תבות ד' דרך מ' צוותיך א' רץ כי ישראל עם קדוש אפילו המצוות שהם מצד השכל ודרך ארץ, גם אותם המצוות אינם מקיימים מצד הישר כי – אם מחמת מצוות התורה הקדושה כנ"ל ועל כן הם קרויים אד"ם בחינת ד' דרך מ' צוותיך א' רץ וכו' כנ"ל:

ללמוד אצל הגויים חכמת הנפש ומכעי המדות וכדו'. והרבה פעמים מעורב בזה אפיקורסות וכפירה. וכלל גדול הוא שהכל צריך לקחת רק מהתורה"ק.

הנה רביה"ק מזהיר שישראל עם קדוש אין עושים מחמת נימוס ודרך ארץ. כי אם מצד ציווי המלך. והנה בזמננו נתפשטו כל מיני חכמות ברפואה, יש שהולכים

נימוס, הרי יש שנופל עי"ז. כמ"ש באחותו חסד הוא, מדת הנימוס היה השכל מתיר לישא את אחותו, אלא שאנו מקיימים גזירת המלך, הגם שיש מצות שכליות, לא עושים בגלל הבנה אלא בגלל שציוה ה'.

וזה החילוק בין גוי לישראל, גוי יש לו גם נימוס, אבל עושה רק מצד היושר שהוא מבין, אנו לא עושים עם הרגשה אלא מחמת ציווי ה'.

והנקודה העמוקה בזה הוא שגוי עובד בשכל, רק מה שהוא מבין, יהודי עובד את ה' בביטול, בחי' החכמה, יש לו התבטלות לציווי ה'. גוי עושה רק מה שהוא מבין. ואפי' גוי ששומר שבע מצוות בני נח, הרבה פעמים זה רק בגלל שהוא מבין. אבל עיקר העבודה הוא רק התבטלות לה', זהו אדם, ר"ת דרך מ'צוותיך א'רויך.

אברהם אבינו הוא היהודי הראשון שהלך מדרגא לדרגא, והכניע כל הע"ז של אביו, דכל העניין של ע"ז הוא שהאדם מחפש כל מיני תענוגים שיעשה כך וכך מזל פלוני ופלוני, ונכנסו לחכמות עמוקות שאם עושים כך וכך מקבלים שפע ממזל פלוני וכדו'. אם יעשו כך לשמש יקבלו שפע, וכו'. וכל ישועה שהוצרכו הם הכירו כח כל מזל, וידוע שאם עושים פעולה כזאת מקבלים שפע כזה או כזה, והיה להם בזה חכמות עמוקות מאד. והיה נסיון עצום. ולמעשה בדקות יש לנו נסיונות כאלה. דפעמים אומרים אנשים תעשה עצה כזאת, כך וכך, ויהיה לך ישועה מיד. ולמעשה זה מעורב בע"ז, כי יהודי לא

הרמב"ם במנין שבע מצוות בני נח, כותב שאם הגוי מקיימם משום נימוס לא לאכול אבר מן החי ולא לגזול וכו', אינו יוצא ידי חובתו, אלא שכך צוה ה' למשה רבינו בסיני, דגוי שלא גזול בשביל נימוס אין זה דרך קיום מצות בני נח, רק בשביל שצוה ה' את משה רבינו, רק אז מקיים המצוה.

וכ"ש ישראל, כשמקיים מצות של מדות ודרך ארץ וחסד, חייב לעשות רק בשביל הקב"ה בלבד. שזה ענין שאמר הרה"ק ר' מרדכי מנדבורנא שזכה לכל המדרגות שלו רק בשביל עשיית חסד שעשה בדביקות בהשי"ת לקיים ציווי, ישנם הרבה אנשים שעושים חסד. הספינקער רבי אמר שהוא יחיד הדור בנתינת צדקה, דכל יום לפני התפילה היה נותן קבוע לי"ח אנשים לאכול סעודה, ובלי זה לא היה הולך להתפלל. ואף שהיו עשירים בדורו שנתנו יותר צדקה ממנו, אלא שלא נתנו בדביקות לה', דיש להם רחמנות על העני לכן נתנו, אבל לא בגלל הקשר עם השי"ת, לכן לא זכו לאותן דרגות. וזה היה דרך הצדיקים, שלא היו הולכים לישון אם היתה נשאת פרוטה אחת. וכל זה היה בדביקות לה', לא בגלל נימוס ודרך ארץ. רק עיקר הנקודה בגלל שהקב"ה ציווה. אם הקב"ה היה אומר להיפך היו עושים להיפך. לא עושים בגלל שאנו מבינים את זה. אלא בגלל ציווי השי"ת.

וזהו דרך מצוותיך ארויך. וזו הסיבה שיש כמה מצות שהם כנגד הדרך ארץ, כי מי שלא מתנהג כן, מי שעושה רק בגלל

עצומה בלי שום השתדלות רפואה. והכל בודאי בזכות שמנע עצמו מדרכי ע"ז.

כי זהו דרך ישראל שמסתכלים רק מהו רצון הבורא ית', אע"פ שזו האמונה הפשוטה אנו צריכים לחזור על זה בכל יום ויום, והיה אם שמוע תשמעו וכו' ונתתי וכו', כי בכל פעם צריך לדעת מחדש שאין ישועה בעולם רק לשמוע בקול השי"ת.

כי יש כל מיני קליפות לא רק ע"ז, אלא כל מיני השתדלויות של גניבה לפרנסה וכדו' וחושבים שמצליחים, בסוף אין מזה שום הצלחה. כידוע ממש"כ בעמרת זקנים בשו"ע שראה הרבה אנשים שרצו להרויח דרך אבידת עכו"ם במקום שהיה חילול השם, בסוף לא נשאר שום כסף מזה. ואחרים שרצו כן לקדש שם שמים זכו אח"כ לשפע כפולה.

הכלל, שצריך ללכת בדרך של אברהם אבינו להתבטל להשי"ת, אע"פ שיש לפעמים שבתחילה אין רואים הצלחה, סוף סוף יראה בודאי כל הישועות שבעולם. בזכות אברהם, א"ב הוא חכמה והתבטלות, ובזה הוא ר"ם וגבוה מכל אומות העולם ונימוסיהם ועי"ז נזכה לאות ה' – 'ה"א לכם זרע' שבזה כלולים כל הישועות, בני חיי ומוזוני וישועה בכל הענינים, תיכף ומיד בביאת גוא"צ ברחמים בב"א.

מסתכל על מה שהוא צריך, מסתכל רק מה ה' רוצה. והגוי מסתכל רק על ישועות.

וזה נסיון גדול היום, וצריך לחזור על זה, כי אנשים עדיין לא יודעים מזה, לא מתעסקים בזה כל הבתי דינים שבכל העולם שיש בזה איסור, כל דיני ע"ז, שאדם שצריך ישועות הולך להשתמש עם ענינים שיש בהם שייכות לע"ז. ואין שואלים כלל מורה הוראה בענין כזה, אם הרופא אינו דרך הטבע, רק רפואות רוחניות שיש להם שייכות לע"ז, זה רק בשביל גוי שמסתכל על הצורך שלו. אבל יהודי צריך לשאול רב מה המותר מה אסור.

וזהו בחי' אד"ם, מלשון אדמ"ה לעליון, רק מתעניין מה שהשי"ת רוצה ואין איכפת לו בעיקר הישועה שהוא צריך, אלא איזה דרך לקיים רצון ה'.

ומעשה בא לפנינו מאחד חשוד בנים שהלך לרופאים כאלה ואמרו לו לעשות כל מיני ענינים שע"ז יהיה לו בנים, ורצה לשמוע בקולם מרוב צער. ועיכבנוהו מללכת בדרכיהם, ועשה מסירות נפש עבור זה, כי הרופאים הנורמאלים ייאשו את שניהם מבנים, והיה לו צער גדול, לעזוב את הרופאים שהולכים בדרך של חשש ע"ז, ולמעשה הלך לרב גדול והוא פסק שאסור, ומסר נפשו לעזוב אותם. ואח"כ נסע לציון של הרה"ק ר' נחמן זי"ע, ומיד אח"כ היה לו ישועה

